ԿԱՀՆ ԲԵՊԻՆ ԼԻՆԻԼԻ Գ ԱԼԱԹՈՒՐԴԱ

ՕՆ ԵԼՏԻՆՃԻ ՍԻՆԻ ՆՈՒՄԷՐՈ 797 ՄԱՅԻՍ 31 ՀՈՒՄԻՍ ԻՐԹԻՍ 1869

1869 ԱԼԱԹԱՐԱՆԻ 12 ՅՈՒՆԻՍ

ՄԷՋՄՈՒԱՆԸ

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իշ պու Մէճմուայը Հավատիս, հեր հաֆթա ճումաա երթէսի կիւնէրի պէջիւք նիւսխէսի, սպիր կիւնէր Բուզնամէսի նէշը օրունաճագ տբը։

Սենէլ լիյի բէշին Բուզնամէսի իլէ 150 ղրշ.
Ալթը պալ բէրը քէզալ իք . . . . 80 »
Իւչ պալ բէրը քէզալ իք . . . . . 45 »

Մէճմուանքն թանէսի 40 վէ Բուզնամէ 20 փրա։ Տաշբալար իչիւն պէհեր նումէրօսունա փոսթախանէ իւճբէթի ալ ընաճագ բ խասէթէն պէյան օրունուբ։

Իլանաթրն պէհեր սրբասը պիր տէֆալէգ 5 ղրշ.
Իքի տէֆա իչիւն պէհեր տէֆասընա . . 2 »
Իւչ տէֆա իչիւն պէհեր տէֆասընա . . 1½ »
Իւչ տէֆատան զիյատէ օլան, վէ զայրէթ ուզան իլանաթ իչիւն այրըճա բասարլըգ օրունուբ։
Տաշբալարտան կելէն մէքթուպ վէ իլանաթրն բասթա մէսարիֆիէրի, կէօնտէրէնլէրին իւզերինէ օրտուղու պու մնհալատ պէյան օրունուբ։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԿԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ՆԱՓՈԼԵՈՅԸ ՍԱՅՍԲՈՒՐԳԻՅԷ ՄԻՆԹԱԼԱՆԴԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 31 ՄԱՅԻՍ

ԱՀՎԱԼԸ ԷՒՐՈՊԱ։

Վադտա պիղ չիմնի քէնտի վադթը-մըզըն հաբիմի օրտանըզը, էյի մի եա-փայօրուզ, ֆէնա մը եափայօրուզ, իբիսինին տէ ֆոթի և եանի եափրճբը պիզ քէնտիմիզ օրտուզումուզատն, չիւպհէսիզ հաբիմի տէ պիզ օրտա-յըզ, պունուն հաբիմի պիզտէն չօղ սօղրա կելէճէքլէր տիր, նասըլ քի պիզ տէ, պիզտէն էվվել կելէնլերէ հա-բիմ օրտ, իչիմիզտէն էն էանտը տաբի, Դարեհ, Իսկենտէր, Շարլը-մանեը եափտա Նաբօլէոն չունու էյի եափտը եա ֆէնա եափտը տէյի հիւքմ իտէպիլ իր։ Դարեհ, Իսկենտէր, Շար-լըմանեը վէ Նաբօլէոնուն կիւնինտէ տէ պունու պէօյլէ հիւքմ իտէճէք ատամիար եօղ տէյիլ իտի, լաքին հիւքմ իտէմէղլէր իտի, չունքի եա տինէնմէղլէր, եա քէնտիլերի մահվ օլապիլ իրլեր իտի։

Պիր միլքիւն ըսլահաթը հիւքիւմէ-թի թէրաֆընտան մը իճրա օլուր, եօղսա ահալիսի թէրաֆընտան մը, հեր նէ իսէ մատտէ օնտա օրմայըպ էսկի շէյլերի եէնկյէ թէսպիհ ելթմէք իչին պիր միլլէթտէ եա պիր պէլտէ-տէ պիր գուտրէթ վէյսա օրտու մու, օլ գուտրէթ իսլամ ելթտիյի էսկիյէ մուլթազա ֆէնա տէյճէճէք քի, ի-հատա ելթտիյի եէնկյէ էյի տէյճիլտիր։

Պէօյլէ պիր հալտէ շու նէլթիճէ հաբլ օլուր քի, հէմէն հեր քէս եէ-նիլէյի իճատա իտէն օ գուտրէթէ, եա մէնֆաաթընտան, եա գօրգուսուն-տան, եա պաշգա պիր սեպեպտէ, թէ-բաֆտար օրտ, եափը լան շէյ ֆէնա պիլէ օրտա, էյի տիր տէյի թէվֆատ օրմայա պաշլար։ հասըլը պու կիւնքի կիւն հեր շէյ էյի տիր։ ֆէնա իսէ օնու կելէճէք վագթի անճագ հիւքմ իտէ-պիլիր, պու կիւնքի ֆէնայա պու կիւն ֆէնա տէյէն, քէնտիսի ֆէնա պու-լուր։ հեր եէրտէ պու պէօյլէ տիր։

Պինաէն ալէյհ, շու սօն սէնելեր-տէ Էրոփատա հիչ պիր տէհրտէ կէօրիւլմէյէն տիւրլիւ տիւրլիւ վէ ղա-յէթ ճէսիմ թէպտիլլիքլեր օրտ։ պունլարըն հէպսի էյի օրտյօր տէյի օրտյօր։ վէ ֆէնա օրտյօր տէյենլեր վար իսէ, օնտարըն սէսի գընատան տի-վարլարը եափսա մէնֆա մէվգիլերին-տէ պօղուրտ։

Իշթէ պէօյլէ Նաբօլէոն, Ֆրանսըզ-լարըն սերպէսթիյէթինի գըսարդճա էյի եափայօրում տէյի եափրյօր, վէ պէլքիմ պին ճէնա զագէթա պունու պու կիւն շահատէթ իտէյօր, եարբն տա իտէճէքլէր մի, օրտաը չիւպհէլի տիր։ Գէօյիւք Նաբօլէոնուն կիւնինտէ տէ, հէպ զաղէթալեր Նաբօլէոն հեր շէյի էյի եափայօր տէրլեր իտի, լաքին Նաբօլէոն տիւշիւպ, Պուրբոն-լար կէլափյի կիպի սաղըզը տէյիշտիր-տիլեր։ շիմնի քիլերին տէ պիր աղ սօղրա տէյիշմէյճէճ քլերինէ նէ էճիլ-յէթիմիզ օլապիլիր։

Իշթէ պէօյլէ Վիկթօր Էմմանուէլ պիւթիւն ելթալեայը դալգաը զաղթ ելթտի իսէ, էյի տիր տէյի եափայօր, Բրուսիա գրալը Ալէմանեանքն նըսֆրն-տան ղխատէսինի քէնտինէ զաղթ ելթ-տի իսէ, էյի տիր տէյի եափայօր։ Ա-ւըսթրիա Բոմա իլէ օլան գօնդ օրտա-թօսունու պօղուպ, ահալիսինէ սեր-պէսթիյէթի վէրտիյի հալտէ օ տա էյի տիր տէյի եափայօր։ Սպանիա, գրալ-չարլը գօվատ, էյի տէյի եափայօր։ Նիհայէթի Բուսիա տէսրօթլուզունա թագվիյէթ վերտիքճէ, օ տա էյի տիր տէյի եափայօր։ շէօյլէ քի կէօքտէն եաղմուր եաղմայօր իսէ, ահալիլերին իւզերինէ տել վէ թուֆան կիպի էյ-լիքլեր եաղայօր, վէ հէմէն պիւթիւն Էրոբա էյլիք իչինտէ պօղուլմագ տե-րեճէսինէ կելմիշ տիր տէսէք, հաղը-գաթը հալտէն պայտա դալմայը։

Մահպուս օլան պիր ատամին, մահ-պէսի, թաշտան օլմայըպ ալթունտան օրտուզու քէնտիսինէ պիր թէսելլի օ-լապիլիրսէ, եափսա հիւմմա շէրպէթի հավուզունա պօղուլան պիր ատամ, տէնիզտէ պօղուլանա նիսպէթլէ պիր թէսելլի պուլապիլիր իսէ, Էրոբա ա-հալիսի տավի էյլիք իչինտէ պօղուլ-տուգարընա պէօյիւք պիր թէսելլի պուլմայը տբրբար շիւրհէսիզ։

Իշթէ պէօյլէ պու կիւնքի կիւն Էրոբատա հեր շէյ էյի տիր, ֆագաթ եարընը պիրմէյիզ։ հեր սէնէ, միլեօն միլեօն լիրալար իլէ ասվլեթլերին պօր-ճունու արթըրըյօր, էյի տիր։ հեր տէվլեթ ասքերինի ոճանմասընը, տա-յըճա պիր դաշ դաթ, մասրաֆճա պէշ օն դաթ արթըրըյօր, էյի տիր։ հեր տէվլեթ գանունարընը նիզամա-ըընը թալիմաթլարընը արթըրըյօր, էյի տիր։

Լաքին պիր շէյ վար քի, ինսան-լար օնուն ֆէհմինէ վարամայօր։ հիք-մէթ շինասան խոտտա խտէրլեր քի, պու ապէմտէ հատտը զաթընտա միւ-թադիլէն հիչ պիր ֆէնա շէյ օլամազ, լաքին ինսանլար անքն սուի խթիմալի իլէ, հեր էյիյի ֆէնայա թահվիլ ի-տերլեր։ մէսէլա պըշաղ բէք էլզեմ էյի պիր շէյ տիր, լաքին անքն սուի խթիմալի ատամ էօլտուրուր։ ատթէշ բէք էլզեմ բէք էյի պիր շէյ տիր, լա-քին անքն սուի խթիմալի մէմլէքէթ-լերի եաղտը, դուսուրուտտա հա քէղա-էկէր հիքմէթ չինատանքն պու հիքմ-տահիհ իսէ, տինեատտա էյլիք արթ-ըդճա, ֆէնալըզ տա պէրտապէր ար-թատճագ։ վէ հեր էյլիյէ դարշը պիր տէ պիր ֆէնալըզ զուհուր խտէճէք։

Շիւպհէսիզ պու պէօյլէ օրմայը տբը քի, պու դատտը էյլիքլեր արա-սընտա հալիս հէյէթինտէն խօշնուտ Էրոբատտա հէմէն հիչ պիր տէվլէթ վէ հիչ պիր միլլէթ եօղ տուր տէյ-պէյիրիզ, հեր եէրտէ միճատէլէ, հեր եէրտէ մուխալիֆէթ, հեր եէր-տէ մատրաֆ, հեր եէրտէ թէտարի-քեաթ, հեր եէրտէ ճէնկ գօրդուտու հեր եէրտէ իֆլաս վէսվէսի, պու-տուր իշթէ Էրոբանքն ահվալը հա-ղըբէսի։

Էրոբանքն վէ պէլքիմ պիւթիւն տիւնեատանքն պու հալի, չօղ տէրին միւթալաալեր տտվէթ խտէրիլիր, ին-տան թատվէյէթի ճատյիպ տիր, վէ պիրմէյիզ քի թէպտիլի միւմքին մի տիր, ատունքի էյի կէօրիւնէն շէյին եարընքի կիւն ֆէնա կէօրիւնմէսի, պէլքիմ հեր քէսին պաշլնա պին տէ-ֆա կելմիշ տիր։ Պիրի կիտէր թօհաֆ-ճը տիւքքեատանքտա պէյէնիր պէյէ-նիր, էն էյիսինի պարմ տէյերէք պիր դումաշ պըրը, վէ էվէ կելմէյի կիպի դումաշ չիրգին կէօրիւնմէյէ պաշլար, օ պիրի պէյէնտիյի պիր դարբյը պըրը, վէ պիր սէնէ սօղրա պիրպիրինի պօղմայա դաղդըշըրլար, պիր պաշդասը պիր էվ եարար վէ տահա պէօյլէ էվ եարբըլմանը տբր տէյի էշինէ տօսթունա դուրուտուգ-տա, պիր տէ պաղարտըն քի պիր ի-քի սէնէ սօղրա, էվի թաղըմը իլէ աշաղը պըրյօր, պէյէնմէմիշ, դու-սուրուտտա հա քէղա։ պէօյլէ հեր քէս քէնտի տտիսկինտէ, պիր կիւն էյի կէօրտիյինտէ էրթէսի կիւն ֆէ-նա կէօրտիյիս հալտէ, պէօյլէ միւ-թէլէվինիլ միզաճ, ուիրմի միլիօն, օթուզ միլիօն, էլլի միլիօն տէվլեթ եա միլլէթ հիյէթի իլէ պիր եէրէ կել-տիքտէ, տիւն էյի կէօրիւնէն շէյի, եարբն տա էյի կէօրէպիլիրլեր մի, շիւպհէսիզ կէօրէմէղլեր։

Իմոի խիւլասա խտէլիմ, պու կիւնքի կիւն Էրոբատտա նէ գատտը էյի շէյ վար իսէ, իհթիմալ տբր եարբն օնպարբն չօղու եա հէպսի ֆէնա կէօ-րիւնէճէք վէ թէպտիլինէ գբյամ օ-լունաճագ, պունուն իչին իշթէ իլէ-բուսի նա մալիմ վէ դարանլըզ տբր։ վէ ճէնք գօրդուտու, վէվմէսէ վէ թէլաշա իլշանը ամմէտէն զայիլ օ-լամամագտա տբր։

Շու գատտը քի, բարլամէնթէլ-երին հէմէն հէպսի դարանմագտա օ-լուպ, էօնիմիզտէքի նայեմբեր եա դեկեմբեր այլնա գատտը, բօյի-թիզ ատճա ալիր տուրկունդ վադթը օրտուզունտան, ֆէվկէլատէ պիր զա-հուրաթ օրմագտա, պէշ այթը այ գ-ուրաթ օրմագտա, պէշ այթը այ գ-ատն Էրոբա թէրաֆընտան պէօյիւք վուգուտիլար մէմուլ տէյիլ տիր։

ԱՍԻԱ։

Ցիւելը մուաղլամա պէյնինտէ, թէպտիլ վէ թատիկի հալը հաղբրա էն զիյատէ միւհիմ օրան Ասիթրիա տէվլեթի տիր։ չունքի Ասիթրիա տէվ-լեթինի թէրքիպ իտէն էհտիսէն Ալ-մանիայրն, Բրուսիա վէ Սաքսոնիայրն, Բրուսիա թահրիքեաթը յա իթթիֆաղը տէվլեթի միշարիկյհաճա շայեանը տիզդամի, վէ պէլքի մուճիպի մուխա-թարա պիր հալէթ օրտուզունտան, պունտան եէկիրմի սէնէ մուզատտէ պաղը նիզամաթը չէտիրտէ իլէ իտարէ օրունան ահալինին չունի արզուլի սեր-պէսթիլերի միւրաճճահ թուլթուրը։

Գէ նէֆսի Ասիթրիա իլէ Պաճա-բրիթանի իրի հիւքիմէթ մունդա-սէմ օրտուզունտան, վէ պու ինդը-ատտ, ինդիտաթը իտարէճէ վէք գ-ալբըզա տէյիլ օրմատըզ ընտան, տէվ-լեթը միշարիկյհա, էֆքեար ու զայ-բէթլերինի պիր հալը մազպութ վէ մինթազատմէ բիւճաթ վէ թէհվիլ ելթմէյէ մէճբուր պուլունուբ։

Լոյիզ պիր հալը խթիհսաղ իտ-ճէյինի թէէմին իտէն միւթալաա տա-խի շու օրտուբ քի, Ասիթրիա տէվ-լեթի Ալմանիա միլլեթինին Սլավ վէ Պաճար միլլեթլերի թէհգիքի մինէ իլել եպէտ թէպտիմի բիպդայի մահ-քիմիյէթ իտէմէճէքլերի պիլ միւ-լահաղա, միլլեթի մերգում, Բրու-սիանքն թէշվիգիյէ Ասիթրիատան այ-բըրմայա մէյլ իտէպիլէճէյինի միւթա-լաա իտինճէ, լապիտտա Լէհիսթանը Բրուսիանքն վէնչէի թէատտիսինտէն թատիկս իլէ, թէքմիլ պիր Սլավ տէվ-լեթի թէշքիլ ելթմէյէ ապ իտէճէք, վէ Բրուսիա տտիսի օ հալտէ Բրուսիա-նքն եէտինտէ պուլունան Ալման է-յալեթլերինի կերի ալմայա կէօղ տի-քէճէյինտէն, վէ զամէն Բրուսիայը քիւշիւլթմէք Բրուսիանքն արզու էյ-լէտիկի պիր քէյֆիյէթի օրտուզուն-տան, Ասիթրիա թէրվիճի մանթէպտ օ թէրտֆատան տտիսի մուտմէնէթի կէօ-րէճէք տիր։ Թիւրքիսթան իսէ, Ասի-թրիա մուտմէնէթինտէ գուսուր ելթ-մէյէճէյի տէրքեար տբր։

Վէ տէվիր եօլար վատրթասընյա բէյտա օրունան իրթիպաթ իւզերինէ, տատքիրի մէվճուտ Պարտա կէօրֆէ-զինտէն Վիսթօր Նէհրինէ գատտը քէ-մալի սիրատթ վէ սիհուլէթլէ նադլ օրունապիլէճէյի աչիքեար օրմաղլա, Բրուսիա էլպէթթէ Լէհիսթանը էլտէն

ամեն։

Ամենայն ոգի գոչեցին՝ ասելով.

ԱՐՇԱԿ ԱՊԱՏԱՎՈՐ 31 ԱՊՐԻԼ 1908

— Ինչ ասեցիր, ինչ ասեցիր, Եղբարիկ ծիր։ Ինչ գոյութիւն ունի, ամենատարածուած մեղադրանքներից մի, ինչպիսի՞ մեղադրանք է, որ ամենուրեք, ամենայն դարերում, ամենայն ազգերի մէջ, ամենայն դասակարգերի մէջ, ամենայն ոճերով, ամենայն ձևերով, ամենայն գունագեղութեամբ, ամենայն ուժգնութեամբ, ամենայն հանդգնութեամբ, ամենայն ...

1869 Մայիս 31 հարաւ տարի վերնագրի իրաւունքն ունի Լեռնային Հայաստանի Ազգային Առաջնորդարան։

Տպագրւում է ամեն երեքշաբթի։ Գինը տարեկան 6-10 լիրայ։

Խմբագիր՝ Գ. Ղալ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳ

ԱՌԱՋՆԱՅԻՆ ՄԱՍ

Մարդ ինչպէս ամենայն բանի մէջ, այնպէս էլ հոգեւոր բարեկարգութեան մէջ ամենից առաջ ինքն իրեն է հոգում։ Ինչպէս մարդ ինքն իրեն է հագցնում, ինքն իրեն է կերակրում, ինքն իրեն է տանիք շինում, ինքն իրեն է ամուսնանում, ինքն իրեն է դաստիարակում, ինքն իրեն է ուսուցանում, ինքն իրեն է ազատագրում, ինքն իրեն է ազատ ապրում, ինքն իրեն է ուրախանում, ինքն իրեն է տրտմում, ինքն իրեն է ամենայն բանի մէջ հոգում, ինքն իրեն է հոգում, ինքն իրեն է հոգում։ Ինչպէս մարդ ինքն իրեն է հոգում, ինչպէս ինքն իրեն է հագցնում, ինչպէս ինքն իրեն է կերակրում, ինչպէս ինքն իրեն է տանիք շինում, ինչպէս ինքն իրեն է ամուսնանում, ինչպէս ինքն իրեն է դաստիարակում, ինչպէս ինքն իրեն է ուսուցանում, ինչպէս ինքն իրեն է ազատագրում, ինչպէս ինքն իրեն է ազատ ապրում, ինչպէս ինքն իրեն է ուրախանում, ինչպէս ինքն իրեն է տրտմում, ինչպէս ինքն իրեն է ամենայն բանի մէջ հոգում, ինչպէս ինքն իրեն է հոգում, ինչպէս